

Valsts valodas
centrs

VALSTS VALODAS CENTRA 2023. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

2024
Rīga

Satura rādītājs

1. PAMATINFORMĀCIJA	2
1.1. Valsts valodas centra juridiskais statuss	2
1.2. Politikas joma, par kuru iestāde ir atbildīga	2
1.3. Valsts valodas centra darbības virzieni, mērķis un stratēģijas prioritātes	2
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	4
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	4
2.2. Valsts pamatbudžeta apakšprogrammas “Valsts valodas aizsardzība” darbības stratēģijā sasniedzamo rezultātu izpilde pa darbības jomām 2022.–2023. gadā	4
2.2.1. Valsts valodas lietojuma uzraudzība	4
2.2.2. Terminoloģija un tiesību aktu tulkošana	6
2.3. Sasniegtais 2022.–2023. gadā sadalījumā pa Valsts valodas centra noteiktajām prioritātēm un izvirzītajiem mērķiem	8
2.3.1. 1. Prioritāte: uz sadarbību vērstas iestādes lomas stiprināšana	8
2.3.2. 2. Prioritāte: iestādes viedokļa nozīmīguma un atpazīstamības stiprināšana	10
2.3.3. 3. Prioritāte: informācijas aprites elektronizācija, darba efektivizācija un digitālās vides uzlabošana	13
2.4. Papildinformācija par normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli valsts valodas lietošanas jomā	15
2.5. Papildinformācija par tiesību aktu tulkošanu	16
2.6. Papildinformācija par Latviešu valodas ekspertu komisijas darbu	16
2.7. Būtiskākie pakalpojumi	17
2.8. Būtiskākie uzlabojumi pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā	18
2.9. Pārskats par centra vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai	18
2.10. Sabiedrisko palīgu darba izpilde	19
3. Personāls	20
4. Komunikācija ar sabiedrību	22
5. Papildinformācija par zinātnisko darbību	25
6. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI	27

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Valsts valodas centra juridiskais statuss

Valsts valodas centrs ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Tā juridiskais statuss ir noteikts Valsts valodas likumā (26. panta otrā daļa) un Ministru kabineta 2020. gada 2. septembra noteikumos Nr. 550 "Valsts valodas centra nolikums". Valsts valodas centrs izveidots 1992. gadā, lai nodrošinātu Latvijas Republikas Valodu likuma, kas stājās spēkā 1992. gada 5. maijā, izpildi. Īstenojot Ministru kabineta 2009. gada 12. marta rīkojumā Nr. 192 "Par valsts aģentūras "Tulkošanas un terminoloģijas centrs" reorganizāciju" (prot. Nr. 17 52. §) noteikto, ar 2009. gada 1. jūliju centram pievienota valsts aģentūra "Tulkošanas un terminoloģijas centrs". Plašāka informācija par centru pieejama tīmekļvietnē <https://www.vvc.gov.lv>.

1.2. Politikas joma, par kuru iestāde ir atbildīga – valodas politikas īstenošana (juridiskajā aspektā), nodrošinot valsts valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību

Iestādes funkcijas:

- aizsargāt valsts valodas lietotāju tiesības un intereses;
- uzraudzīt normatīvo aktu ievērošanu valsts valodas lietošanas jomā;
- sekmēt latviešu valodas kultūrvides sakārtošanu, īpaši veicinot valstij raksturīgo vietvārdu atjaunošanu un aizsardzību;
- veicināt latviešu valodas pilnvērtīgu funkcionēšanu Eiropas Savienības institūcijās;
- nodrošināt Latvijas Republikai saistošo starptautisko līgumu, Eiropas Savienības institūciju un starptautisko organizāciju izdoto tiesību aktu vai citu dokumentu oficiālos tulkojumus latviešu valodā, Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumus Eiropas Savienības dalībvalstu valodās un minēto tulkojumu vispārēju pieejamību;
- veicināt vienotas, latviešu valodas normām atbilstošas terminoloģijas lietošanu tiesību aktos un citos dokumentos.

1.3. Valsts valodas centra darbības virzieni, mērķis un stratēģijas prioritātes

Iestādes darbības mērķis – īstenot valsts politiku attiecībā uz normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli valsts valodas lietošanas jomā un nodrošināt valsts pārvaldes iestādes un sabiedrību ar valsts un starptautisko organizāciju izdoto tiesību aktu un citu dokumentu oficiāliem tulkojumiem, kā arī panākt saskaņotas terminoloģijas lietojumu Latvijas Republikas tiesību aktos un to tulkojumos.

Centrs savu pilnvarojuma un mērķu īstenošanu nodrošina divās darbības jomās:

- valsts valodas lietojuma uzraudzība;
- terminoloģijas un tiesību aktu tulkošana.

*Valsts valodas centra 2023. gada
publiskais pārskats*

Centra darbības stratēģijas prioritātes ir noteiktas 2022. gadā apstiprinātajā centra stratēģijā 2022.–2026. gadam:

- uz sadarbību vērsta iestādes lomas stiprināšana;
- iestādes viedokļa nozīmīguma un atpazīstamības stiprināšana;
- informācijas aprites elektronizācija, darba efektivizācija un digitālās vides uzlabošana.

Centrs īsteno valsts pamatbudžeta apakšprogrammu Nr. 09.01.00 “Valsts valodas aizsardzība”.

2. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2022. gadā (faktiskā izpilde)	2023. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 165 376	1 359 569	1 366 190
1.1.	dotācijas	1 165 376	1 359 569	1 366 190
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	1 165 376	1 359 569	1 366 190
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 154 362	1 349 755	1 348 398
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 152 678	1 348 071	1 346 214
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	1684	1684	2184
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbībā	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	11 014	9814	17 792

2.2. Valsts pamatbudžeta apakšprogrammas “Valsts valodas aizsardzība” darbības stratēģijā sasniedzamo rezultātu izpilde pa darbības jomām 2022.–2023. gadā

2.2.1. Valsts valodas lietojuma uzraudzība

2022. un 2023. gadā Valodas kontroles departaments savas kompetences ietvaros uzraudzījis un kontrolējis to normatīvo aktu izpildi, kas reglamentē valsts valodas lietošanu un kas ir saistoši privātpersonām un publisko personu institūcijām. Pārskata periodā prioritāri īstenota valsts valodas lietošanas uzraudzība profesionālo un amata pienākumu veikšanai nepieciešamajā apjomā un tīmekļvietņu uzraudzība, veicot gan plānotas, gan neplānotas pārbaudes. Papildus tam Valodas kontroles departaments atbilstoši 2022. un 2023. gadam izstrādātajām kontroles programmām kontrolējis Valsts valodas likuma un citu ar valsts valodas lietošanu saistīto normatīvo aktu ievērošanu publisko personu institūcijās – izglītības iestādēs, kurās tiek īstenotas mazākumtautību izglītības programmas, kā arī valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībās. Līdztekus valsts valodas lietojuma uzraudzībai Valodas kontroles departaments sagatavojis un centra tīmekļvietnē sniedzis aktuālos normatīvo aktu skaidrojumus valsts valodas lietošanas jomā. Papildus ikdienas darba pienākumiem Valodas kontroles departaments 2022. un 2023. gadā aktīvi piedalījies Izglītības likuma un Priekšvēlēšanu

aģitācijas likuma grozījumu izstrādē, kā arī Saeimā iesniegtā Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma “Valsts valodas statusa nodrošināšana” izskatīšanā.

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja sasniegtās vērtības			
		Faktiskā vērtība	Faktiskā vērtība (2023)	Mērķa vērtība (2026)	Skaidrojums
Veikta valsts valodas lietojuma uzraudzība	Veiktas valsts valodas lietojuma pārbaudes (skaits)	2255 (2021)	2693	3450	Rezultatīvais rādītājs tiek pakāpeniski uzlabots. 2022. gadā veikta 2451 pārbaude, 2023. gadā – 2693 pārbaudes. Neizpilde saistīta ar vecāko inspektoru neplānotām prombūtnēm un vakantajām inspektora amata vietām Valodas kontroles departamentā; novirze no plānotās vērtības ir proporcionāla nodarbināto skaitam un nostrādātajām darba dienām (2022. gadā no 15 štata vietām aizpildītas bija 12; 2023. gadā nepilnu periodu aizpildītas 13 štata vietas; katrs inspektors bija darbaspējīgs vidēji 215 darba dienas gadā). Vērtējot darbības rezultātus par pēdējiem trim gadiem kopsakarā ar personāla mainību, secināms, ka plānotā mērķa vērtība, visticamāk, netiks sasniegta. Tādējādi rezultatīvā rādītāja mērķa vērtību nepieciešams samazināt, tuvinot reāli sasniedzamai vērtībai – 2800 valsts valodas lietojuma pārbaudēm gadā.
	Konstatēto valsts valodas lietojuma pārkāpumu īpatsvars pret kopējo veikto pārbažu skaitu (%)	24,0 (2021)	31,0	15,0	Rādītājs ir pārsniegts saistībā ar īstenotajām kontroles programmām pašvaldību iestādēs un kapitālsabiedrībās, kā arī pamatojoties uz saņemto privātpersonu un citu institūciju iesniegumu skaita pieaugumu. Ņemot vērā, ka Valodas kontroles departaments pārbaudes veic galvenokārt pamatojoties uz saņemtajiem iesniegumiem, kā arī ievērojot šī rādītāja līdzšinējās tendences, iespējamība, ka katra trešā pārbaude varētu rezultēties ar administratīvā pārkāpuma procesu, ir diezgan augsta. Prognozējams, ka rādītāju turpmākajos gados neizdosies samazināt, līdz ar to apsverama mērķa vērtības paaugstināšana līdz 30 (%).
	Sniegtas konsultācijas par valsts	1180 (2021)	1104	1350	Valodas kontroles departamenta kapacitāte ļauj nodrošināt pārskata periodā plānoto konsultāciju

	valodas lietošanu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām (skaits)				skaitu, taču lielākoties tiek saņemti nevis jautājumi, bet gan sūdzības par iespējamiem valsts valodas lietošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem. Tādējādi sniegto konsultāciju skaits atpaliek no plānotā.

2.2.2. Terminoloģija un tiesību aktu tulkošana

2022. un 2023. gadā Terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas departaments papildus ikdienas darba pienākumiem steidzamības kārtā tulkojis normatīvos aktus, kas saistīti ar Covid-19 pandēmiju un karu Ukrainā. Lai gan centrs joprojām šos tulkojumus uztver kā sevišķi steidzamus, to apjoms 2023. gadā ievērojami saruka: ar Covid-19 pandēmiju saistītu tiesību aktu tulkojumi netika pieprasīti, savukārt ar karu Ukrainā saistītie tiesību aktu tulkojumi sniegti 23,6 standartlapu apjomā (6,1 standartlapas starptautisko tiesību aktu tulkojumu un 17,5 standartlapas Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumu). 2023. gadā atbilstoši Pasākumu plānam noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai 2023.–2025. gadam departaments nodrošinājis visu svarīgāko Latvijas Republikas likumu tulkojumu angļu valodā, taču darbs joprojām turpinās, jo tiek pastāvīgi tulkoti šo likumu grozījumi, kā arī papildus tiek tulkoti Ministru kabineta noteikumi. Šo tulkojumu rādītājs 2023. gadā ievērojami pārsniegts – no 1600 standartlapām iztulkotas 1895,3 standartlapas. Pārskata gados terminoloģijas izstrādē uzturēta cieša sadarbība ar Latvijas Republikas un Eiropas Savienības iestāžu pārstāvjiem un speciālistiem. Šajā periodā stiprināta departamenta vadītāja, direktora vietnieka attīstības jautājumos, terminoloģu un galvenā lingvista sadarbība ar Latviešu valodas ekspertu komisiju (LVEK) un Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisiju (LZA TK). Departamenta vadītājs, direktora vietnieks attīstības jautājumos un galvenais lingvists regulāri iesūta jautājumus LVEK un piedalās tās sēdēs, savukārt sadarbībā ar LZA TK regulāri tiek iesniegti sarežģīti terminoloģijas jautājumi saskaņošanai komisijās. Komisijas sēdēs regulāri piedalās departamenta vadītājs, direktora vietnieks attīstības jautājumos un/vai kāda no terminoloģēm.

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja sasniegtās vērtības			
		Faktiskā vērtība	Faktiskā vērtība (2023)	Mērķa vērtība (2026)	Skaidrojums
Nodrošināta tiesību aktu tulkošana pēc valsts pārvaldes iestāžu pasūtījuma, terminoloģijas pieejamības veicināšana	ES u. c. starptautisko tiesību aktu tulkojumi latviešu valodā (tūkst. lpp.)	6,6 (2021)	5,6	6,5	Neizpilde skaidrojama ar personāla mainību Terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas departamentā, kā arī bieža steidzamu dokumentu pieteikšana tulkošanai ietekmēja plānveida darbu virzību. Taču šī rādītāja neizpildi kompensē tas, ka Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumu rādītājs ir ievērojami pārsniegts.

Valsts valodas centra 2023. gada
publiskais pārskats

	LR tiesību aktu tulkojumi ES dalībvalstu valodās (tūkst. lpp.)	4,1 (2021)	4,6	4,0	Mērķis ievērojami pārsniegts, jo sakarā ar literāro redaktoru, tulkoātāju trūkumu starptautisko tiesību aktu tulkošanas virzienā finansiālie līdzekļi tika pārvirzīti šim tulkošanas virzienam.
Nodrošināta saskaņotas terminoloģijas datubāzes aktualitāte	Apkopoti un ik gadu publiskoti jauni termini brīvpieejas datubāzēs (skaits tūkst.)	2,1 (2021)	2	2	Šķirkļi ir nodoti KISC ieviešanai termini.gov.lv.
Centra tīmekļvietnes sadaļā "Latgaliešu rakstu valoda" papildināts un precizēts saturs	Publicēti skaidrojumi (skaits)	12 (2022. gada plāns)	35	12	Publiskoti 2022. un 2023. gada skaidrojumi vietnes sadaļā "Latgaliešu rakstu valodas konsultāciju apkopojums". Šī sadaļa turpmāk tiks regulāri papildināta.
Plašsaziņas līdzekļos sniegtas intervijas par latgaliešu rakstu valodu, tās normām un vēsturi	Sniegtas intervijas (skaits)	6 (2022. gada plāns)	4	6	Interese par latgaliešu rakstu valodu plašākā sabiedrībā ir mazinājusies, taču ir paredzēts koncentrēties uz intervijām tieši Latgales medijos, tādējādi efektīvāk sasniedzot mērķauditoriju.
Noteikt valodas resursu kopas, to izgūšanas, apkopošanas un atvēršanas priekšnosacījumus un radīt nepieciešamo normatīvo regulējumu. ¹	Sadarbībā ar KISC noteiktas valodas resursu kopas, to izgūšanas, apkopošanas un atvēršanas priekšnosacījumi un izstrādāts normatīvais regulējums	-	Termini.gov.lv uzlabošana, jaunu valodas resursu sagatavošana publiskošanai	Resursi ir apzināti pilnā apmērā, izstrādāts normatīvais regulējums	Sadarbībā ar KISC tiek uzturēts un uzlabots nacionālais terminoloģijas portāls, tam 2023. gadā piesaistīts Latvijas Valsts standarts, kā arī LZA TK ITTEA un IDA. Kopā ar KISC sagatavota Izglītības terminu vārdnīca publiskošanai termini.gov.lv. Darbs pie normatīvā regulējuma izstrādes no KISC puses vēl nav uzsākts.

¹ "Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam"

2.3. Sasniegtais 2022.–2023. gadā sadalījumā pa Valsts valodas centra noteiktajām prioritātēm un izvirzītajiem mērķiem

2.3.1. 1. Prioritāte: uz sadarbību vērstas iestādes lomas stiprināšana

Noteiktais mērķis: nodrošināt sadarbībā balstītu pieeju sabiedrības un uzņēmēju iesaistīšanai un izglītošanai par valsts valodas lietojumu

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja sasniegtās vērtības			
		Faktiskā vērtība	Faktiskā vērtība (2023)	Mērķa vērtība (2026)	Skaidrojums
Veicināta sabiedrības līdzdalība	Piesaistīti un atbilstoši sagatavoti centra brīvprātīgie sabiedriskie palīgi (turpmāk – sabiedriskais palīgs) (skaits) ²	15 (2021)	15	30	Lai gan pārskata periodā centrs ir saņēmis jaunus pretendentu pieteikumus un ir noslēgti jauni brīvprātīgā darba līgumi, plānotā vērtība nav sasniegta. Neizpilde ir pamatojama ar sabiedrisko palīgu mainību un notiekošajiem procesiem pasaulē. Ņemot vērā centra sabiedrisko palīgu darbības jomas specifiku kopsakarā ar arvien pieaugošo tendenci paaugstināt sabiedrības iesaisti brīvprātīgajā darbā, ir novērojams, ka sabiedrība labprātāk izvēlas citas (sociālās) jomas, kurās darboties kā brīvprātīgajiem. Mērķa vērtības sasniegšanai plānots veikt papildu pasākumus – seminārus.
	Sabiedrisko palīgu sniegtās konsultācijas (skaits) ³	371 (2021)	223	600	Sabiedrisko palīgu sniegums 2022. un 2023. gadā ir būtiski krities. Salīdzinājumā ar 2021. gadu, kad sniegta 371 konsultācija, 2022. gadā sabiedriskie palīgi snieguši 207 konsultācijas, savukārt 2023. gadā sniegtas 223 konsultācijas. Neizpilde saistīta ar brīvprātīgā darba specifiku – brīvprātīgo darbu katrs sabiedriskais palīgs veic pēc saviem ieskatiem un spējām. Faktiski aktīvi darbojas tikai atsevišķi sabiedriskie palīgi, tādējādi prognozējams, ka mērķa vērtība netiks sasniegta. Līdz

² Tieslietu ministrijas darbības rezultatīvais rādītājs budžeta apakšprogrammā 09.01.00 “Valsts valodas aizsardzība”.

³ “Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņu 2012.–2018. gadam īstenošanas plāna 2017.–2018. gadam” 2.1.1.3. uzdevums.

Valsts valodas centra 2023. gada
publiskais pārskats

					ar to apsverama plānotās vērtības samazināšana. Ņemot vērā sniegto konsultāciju tendences (vidēji sabiedriskais palīgs sniedz 15 konsultācijas gadā), prognozējams, ka sniegto konsultāciju skaits varētu sasniegt 300.
	Mobilās lietotnes “Valodas draugs” izskatītie ziņojumi (skaits)	-	-	-	Mobilās lietotnes darbība 2023. gada 12. janvārī tika apturēta, līdz ar to rezultatīvais rādītājs vairs nav aktuāls.
Veikta uzņēmējdarbības vides tuvināšana un mijiedarbība ar centra darbību	Sagatavoti skaidrojoši materiāli uzņēmumiem par valsts valodas lietošanas pamatprasībām	2 (2021)	1	4	2022. gadā Valodas kontroles departaments, sadarbojoties ar Latvijas Pārtikas tirgotāju asociāciju un mazumtirdzniecības nozares uzņēmumu pārstāvjiem, izstrādājis vadlīnijas mazumtirdzniecības nozares uzņēmumiem par valsts valodas lietošanas pamatprasībām, nodarbinot Ukrainas civiliedzīvotājus. ⁴ 2023. gadā Valodas kontroles departaments uzsācis darbu pie informatīvo materiālu (atgādņu) izstrādes darba devējiem privātajā sektorā un publiskajā sektorā par valsts valodas nozīmi un svešvalodu prasībām darba vidē un darba sludinājumos. Papildus tam Valodas kontroles departaments 2022. gadā sagatavojis un centra tīmekļvietnē sniedzis aktuālos normatīvo aktu skaidrojumus valsts valodas lietošanas jomā: par valsts valodas lietošanas pamatprasībām, nodarbinot Ukrainas civiliedzīvotājus ⁵ ; par publiski demonstrējamu filmu izplatīšanu un izrādīšanu ⁶ , 2023. gadā – par valsts valodas prasībām kurjeriem ⁷ .

⁴ Vadlīnijas pieejamas Latvijas Darba devēju konfederācijas tīmekļvietnē: <https://lddk.lv/wp-content/uploads/2022/06/Vadlinijas-mazumtirdznieciba.pdf>.

⁵ Pieejams: <https://www.vvc.gov.lv/lv/jaunums/valsts-valodas-lietosanas-pamatprasibas-nodarbinot-ukrainas-civiliedzivotajus>.

⁶ Pieejams: <https://www.vvc.gov.lv/lv/jaunums/publiski-demonstrejamu-filmu-izplatisana-un-izradisana>.

⁷ Pieejams: <https://www.vvc.gov.lv/lv/jaunums/kurjeriem-ir-jalieto-valsts-valoda-noteikta-apjoma>.

Valsts valodas centra 2023. gada
publiskais pārskats

Sabiedrībai sniegts atbalsts tulkošanas jomā	Izstrādātas un publiskas tiesību aktu tulkošanas rokasgrāmatas tulkojumiem no latviešu valodas angļu valodā un starptautisko tiesību aktu tulkojumiem	1 (2021)	2	2	Tulkošanas rokasgrāmatas tiek regulāri labotas un papildinātas.
	Papildinātas un aktualizētas tiesību aktu tulkošanas rokasgrāmatas	1 (2021)	2	2	

2.3.2. 2. Prioritāte: iestādes viedokļa nozīmīguma un atpazīstamības stiprināšana

**Noteiktais mērķis: iestādes atpazīstamības palielināšana un proaktīva informācijas
sniegšana sabiedrībai par centra aktualitātēm**

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja sasniegtās vērtības			
		Faktiskā vērtība	Faktiskā vērtība (2023)	Mērķa vērtība (2026)	Skaidrojums
Sabiedrība ir informēta par centra darbību, un ir veicināta atpazīstamība	Sekotāju skaits sociālajos tīklos	8,1 tūkst. (2021)	10,5 tūkst.	13,1 tūkst.	Lai sasniegtu 2026. gada mērķa vērtību, gada laikā jāpiesaista 1000 jauni sociālo tīklu lietotāji, līdz ar to ir secināms, ka virzība uz mērķi norit atbilstoši plānotajam.
	Infografiku skaits, t. sk. informatīvs raksts Valsts valodas dienas ietvaros	3 (2021)	10	8	Ir izveidotas, publicētas četras infografikas par sabiedriskajiem palīgiem un sešas infografikas, kas saistītas ar centra darbību (atvērtie dati, komisijas lēmumi, Valodas kontroles departamenta statistika).
	Kampanu “Nedēļas termini” un “Nedēļas skaidrojums” ierakstu skaits gadā	42 nedēļas termini (2021) un 45 nedēļas skaidrojumi (2021)	30 nedēļas termini un 38 nedēļas skaidrojumi	35 nedēļas termini un 35 nedēļas skaidrojumi	Lai izplatītu informāciju par centra, LVEK un LZA TK pieņemtajiem un ieteiktajiem termiņiem, “facebook.com” un “twitter.com” katru nedēļu tiek publiskoti nedēļas skaidrojumi. Savukārt nedēļas termiņi tiek publiskoti ar mērķi popularizēt Latvijas Nacionālo terminoloģijas portālu termiņi.gov.lv.
Veicināta latviešu valodas lietošana publiskajā telpā	Valsts valodas centra akciju dalībnieki (skaits kopā)	33 (2021)	32	50	LVKPP 2023. gadā piedalījās 9 dalībnieki. Tika apbalvoti 2 laureāti un 4 veicināšanas balvu

uzņēmējdarbības un izglītības jomās					saņēmēji. 2023. gadā akcijai “Latviešu valodai draudzīga vide” tika pieteikti 23 dalībnieki, par akcijas laureātiem tika atzīti un svinīgā pasākumā godināti 10 uzņēmumi.

Noteiktais mērķis: centra pamatfunkcijas – tiesību aktu tulkošana un terminoloģijas izstrāde – popularizēšana sabiedrībā

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja sasniegtās vērtības			
		Faktiskā vērtība	Faktiskā vērtība (2023)	Mērķa vērtība (2026)	Skaidrojums
Veicināta latviešu valodas pilnvērtīga funkcionēšana ES institūcijās	Konsultāciju skaits terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas jomā (gadā)	1569 (2021)	402	400	Sniegtas 373 ārējās konsultācijas par 1098 valodas vienībām un 29 ES konsultācijas par 54 valodas vienībām. Salīdzinājumā ar 2021. gadu ir ievērojams kritums, jo ir mainījusies konsultāciju uzskaites metodoloģija: valodnieku sniegtās konsultācijas tiek stingri nošķirtas no terminologu konsultācijām. Interese par latgaliešu rakstu valodu plašākā sabiedrībā ir mazinājusies, taču ir paredzēts koncentrēties uz intervijām tieši Latgales medijos, tādējādi efektīvāk sasniedzot mērķauditoriju.
	Konferences organizēšana (gadā)	1 (2021)	1	1	10.11.2023. norisinājās konference “Latviešu valoda ES: valodas kvalitātes aspekti”, kuru organizēja centrs sadarbībā ar Ārlietu ministriju un Eiropas Komisijas pārstāvniecību.
	Papildināta terminoloģijas datubāze (skaits tūkst., gadā)	2,1 (2021)	2	2	Dati nodoti ievadīšanai termini.gov.lv.
Popularizētas latgaliešu rakstu valodas normas	Centra tīmekļvietnē publicētie skaidrojumi un plašsaziņas līdzekļiem sniegtās intervijas (gadā)	6 skaidrojumi, 4 intervijas (2021)	35 skaidrojumi, 4 intervijas	12 skaidrojumi, 6 intervijas	Publicēti 2022. un 2023. gada skaidrojumi vietnes sadaļā “Latgaliešu rakstu valodas konsultāciju apkopojums”. Šī sadaļa turpmāk tiks regulāri papildināta.

Noteiktais mērķis: kļūt par modernu, pieprasītu un atpazīstamu darba devēju, pie kura vēlas strādāt profesionāli speciālisti. Izveidot ilgtspējīgu nodarbināto komandu, veicinot saliedētību, sadarbību un lojalitāti pret iestādi, tādējādi samazinot nodarbināto mainību

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja sasniegtās vērtības			
		Faktiskā vērtība	Faktiskā vērtība (2023)	Mērķa vērtība (2026)	Skaidrojums
Nodrošināta ilgtspējīga, profesionāla nodarbināto komanda	Nodarbināto mainība (%) ⁸	15 (2021)	9,3	13	2023. gadā četri nodarbinātie pārtrauca darba/civildienesta attiecības ar centru.
	Mainība pirmajā gadā (%) ⁹	25 (2021)	20	20	2023. gadā tika pieņemti pieci jauni nodarbinātie, no kuriem tikai viens pārtrauca civildienesta attiecības pirmā gada laikā.
	Vidējais dienesta/darba attiecību ilgums ¹⁰	8,5 gadi (2022)	7,7	9 gadi	2023. gadā gandrīz pusei centra nodarbināto (17 nodarbinātie) darba stāžs centrā bija 5 gadi un mazāk. Nodarbināto mainība 2023. gadā bija zemāka nekā iepriekšējos gados, bet centrs varētu saskarties ar problēmu sasniegt 2026. gada mērķa vērtību, līdz ar to ir būtiski plānot pasākumus, lai noturētu pašreizējos nodarbinātos. Kā vienu no būtiskākajiem iemesliem, kāpēc nodarbinātie pārtrauc darba/civildienesta attiecības ar centru, nodarbinātie min zemo atalgojumu centrā. Centram nav budžeta iespēju būtiski palielināt atalgojumu, līdz ar to papildu līdzekļi ir jāpieprasa budžeta prioritātēs, lai būtu iespēja tuvināt centra nodarbināto atalgojumu valstī noteiktajam mēnešalgu skalas viduspunktam, kas būtu konkurētspējīgs un motivējošs atalgojums. Zemā atalgojuma dēļ rodas arī problēmas piesaistīt jaunus nodarbinātos. Noteikti būtu turpināms darbs pie labbūtības veicināšanas un nodarbināto motivēšanas turpināt dienesta/darba attiecības centrā, taču pašreizējais rezultatīvais rādītājs nav kritisks, lai ietekmētu centra kopējo mērķu sasniegšanu, jo 7,7 gadi ir pietiekams laika periods, lai

⁸ Gada laikā aizgājušo nodarbināto skaits / kopējais nodarbināto skaits.

⁹ Darbinieki, kuri pametuši iestādi pirmajā gadā / kopējais jaunpieņemto darbinieku skaits.

¹⁰ Vidējais dienesta/darba attiecību ilgums, t. i. visu darbinieku kopējais dienesta/darba attiecību ilgums / kopējais darbinieku skaits.

					nodarbinātais spētu pilnvērtīgi veikt darba pienākumus, dot ieguldījumu un atdevi kvalitatīvā amata pienākumu izpildīšanā, kā arī mācīt un ievadīt darbā jaunos nodarbinātos, nodot pieredzē gūtās zināšanas un nodrošināt pēctecību, lai nerastos pārtraukumi centra darbībā.
	Izstrādāta “Jauno darbinieku rokasgrāmata”	-	1 (2022)	1	2022. gadā tika izstrādāta “Jauno nodarbināto rokasgrāmata”, ar kuru tiek iepazīstināti visi centra jaunie nodarbinātie.
	Izstrādātas vadlīnijas centra jauno nodarbināto ievadīšanai darbā	-	1	1	2023. gadā tika izstrādātas “Vadlīnijas jaunā nodarbinātā ievadīšanai darbā Valsts valodas centrā”.
	Nodarbināto ¹¹ apmierinātība ar darbu (“pilnīgi apmierina”)	45,2 % (2022)	-	55 %	Saskaņā ar centra stratēģiju, kā arī Personāla politikas 5.4. punktu aptauja tiek veikta reizi divos gados. Aptauja tiks veikta 2024. gadā.

2.3.3. 3. Prioritāte: informācijas aprites elektronizācija, darba efektivizācija un digitālās vides uzlabošana

Noteiktais mērķis: iekšējās informācijas un izejošo dokumentu plūsmas efektivizācija un elektronizācija, ieviešot e-risinājumus un samazinot papīra patēriņu

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja sasniegtās vērtības			
		Faktiskā vērtība	Faktiskā vērtība (2023)	Mērķa vērtība (2026)	Skaidrojums
Informācijas aprite ir elektronizēta un efektivizēta	Papīra patēriņa samazinājums pret iepriekšējo periodu	70 papīra bloki (2021)	50 papīra bloki	20 % (55 papīra bloki)	Nodarbinātajiem tiek atgādināts par to, ka pēc iespējas jāsamazina papīra patēriņš, kā arī attālinātais darbs ir sniedzis ieguldījumu papīra patēriņa samazinājumā.
	Samazināta papīra dokumentu aprite gan iekšējos, gan ārējos procesos	Izsūtīti 793 papīra dokumenti (2021)	Izsūtīti 942 papīra dokumenti	Pilnīgi ieviesta elektronisku dokumentu aprite procesos, kuros tas ir iespējams	Papīra dokumentu sarakste palielinās, jo pieaug konstatēto administratīvo pārkāpumu skaits, līdz ar to centram nav iespējas šo skaitu ietekmēt, jo lielākā daļa izsūtīto papīra dokumentu ir vēstules par normatīvo aktu ievērošanu, kas sūtāmas vai nu ierakstītas vēstules formā vai uz e-adresi, vai e-pastu,

¹¹ Nosaka, balstoties uz darbinieku aptaujas rezultātu. Tiek iekļautas tikai tās nodarbināto atbildes, kurās apgalvojumam “Kopumā esmu apmierināts(-a) ar darbu centrā” ir norādītas atbildes “Pilnīgi piekrītu”.

					ja personas to ir norādījušas saziņai. Pārējos procesos papīra dokumentu aprīte ir samazināta līdz minimumam un kur iespējams, tiek izmantoti tikai elektroniski dokumenti.
	E-indeksa vērtējums 100 punktu skalā	46,7 (2021)	-	50	Uz pārskata gatavošanas brīdi nav zināmi e-indeksa rezultāti par 2023. gadu, līdz ar to nav iespējams izvērtēt progresu.

Noteiktais mērķis: nodarbināto kompetenču paaugstināšana un pilnveidošana

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja sasniegtās vērtības			
		Faktiskā vērtība	Faktiskā vērtība (2023)	Mērķa vērtība (2026)	Skaidrojums
Pilnveidotas nodarbināto kompetences	Apmeklētās mācības par aktuālām tēmām profesionālās kvalifikācijas celšanai (skaits gadā)	22 (2021)	38	25	2023. gadā tika pārsniegta mērķa vērtība, jo ir grūti prognozēt, kāds būs mācību piedāvājums. Ja tiek piedāvātas jaunas, aktuālas un nodarbināto kvalifikācijas celšanai aktuālas tēmas, tad tās iespēju robežās vienmēr tiek apmeklētas.
	Nodarbināto īpatsvars, kuri apmeklējuši vismaz vienas mācības gada laikā (%)	100 (2021)	100	100	Atbilst plānam.
	Apmeklētās mācības digitālo prasmju uzlabošanai un drošas digitālās vides veicināšanai (skaits gadā)	2 (2021)	5	3	Notiek virzība uz mērķa sasniegšanu, taču nepieciešama aktīvāka iesaiste mācībās. Plānots, ka VAS jaunais projekts par digitālo mācību bloku būs saistošs un aktuāls valsts pārvaldē nodarbinātajiem, līdz ar to dažādu jomu nodarbinātajiem būs plašākas iespējas uzlabot digitālās prasmes.
	Nodarbināto īpatsvars, kuri apmeklējuši vismaz vienas mācības gada laikā digitālo prasmju uzlabošanai un drošas digitālās vides veicināšanai (%)	27 (2021)	37	60	

Secinājumi

➤ Kopumā norit stabila virzība uz centra darbības stratēģijā izvirzīto mērķu un noteikto rezultatīvo rādītāju vērtības sasniegšanu 2026. gadā; nepieciešams pārvērtēt atsevišķu rezultatīvo rādītāju vērtības un precizēt tās atbilstoši centra budžeta un citu resursu iespējām.

➤ Darbības rezultatīvie rādītāji valodas kontroles jomā izpildīti daļēji. Valsts valodas lietošanas jomā konstatēto pārkāpumu īpatsvars ir salīdzinoši augsts. Lai panāktu Valsts valodas likuma un citu ar valsts valodas lietošanu saistīto normatīvo aktu ievērošanu, vairāk resursu jāvelta konsultatīvajam darbam, sniedzot sabiedrībai skaidrojumus par Valsts valodas likuma un uz tā pamata izdoto normatīvo aktu prasību piemērošanu.

➤ Sabiedrisko palīgu institūta paplašināšana norit lēni, interese par sabiedriskā darba veikšanu valodas jomā ir samazinājusies saistībā ar notiekošajiem procesiem pasaulē, sabiedrība labprātāk izvēlas citas (sociālās) jomas, kurās darboties kā brīvprātīgajiem. Lai noskaidrotu centra sabiedrisko palīgu apmierinātību ar sabiedriskā palīga darbu, sadarbību ar centru un iespējamiem ieteikumiem centra sabiedrisko palīgu institūta darbības uzlabošanai, 2023. gadā centrs izstrādāja “Sabiedrisko palīgu aptauju”. Aptauja tika izstrādāta portālā “VisiDati.lv”, lai nodrošinātu iespēju aptaujā piedalīties anonīmi un, iespējams, brīvāk paust viedokli un sniegt komentārus. Aptaujas rezultāti parāda, ka kopumā sabiedriskie palīgi ir apmierināti ar sabiedriskā palīga darbu, sadarbību un komunikāciju ar centru un darba organizēšanu no centra nodarbināto puses, kā arī sabiedriskie palīgi labprāt piedalītos centra rīkotajās mācībās un citos pasākumos, kuros iespējams gūt jaunas atziņas darbam un pilnveidot prasmes, labprāt vēlētos arī biežākas gan klātienēs, gan attālinātās tikšanās.

Mērķu sasniegšanu kavējoši faktori – sabiedrības pārmērīgā politizācija, kas būtiski apgrūtina valsts tiešās pārvaldes iestāžu lēmumu savlaicīgu un pilnvērtīgu izpildi, un iestādes personāla mainība, kura samazina darbaspēka resursus.

Mērķu sasniegšanu veicinoši faktori – iestādes personāla augstais profesionālās kvalifikācijas līmenis un darba pieredze, kā arī sabiedrības izpratne par valodu kā konstitucionālu vērtību.

2.4. Papildinformācija par normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli valsts valodas lietošanas jomā

➤ Pārskata gadā veiktas 2693 (2022. gadā – 2451) pārbaudes par to, vai ir ievērotas valsts valodas lietošanu regulējošo normatīvo aktu prasības. Uzsākti 824 (2022. gadā – 670) administratīvo pārkāpumu procesi, 814 gadījumos piemērots administratīvais sods. Naudas sods piemērots 699 gadījumos (piemēroto naudas sodu kopsumma 77 485 eiro), savukārt brīdinājums piemērots 115 gadījumos.

➤ Izskatītas 1206 (2022. gadā – 861) fizisku un juridisku personu sūdzības par iespējamiem pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā.

➤ Izskatīti 30 iesniegumi par atbrīvošanu no pasākumu tulkošanas valsts valodā.

Prognozes par attīstības dinamiku – administratīvo pārkāpumu skaits būtiski nemazināsies, darba intensitāte paliks nemainīgi augsta. Joprojām līdztekus kvantitatīvajiem rādītājiem būs būtiski arī kvalitatīvie rādītāji; paaugstināsies centra amatpersonu atbildība par darba izpildes kvalitāti un pieņemto lēmumu pareizību.

2.5. Papildinformācija par tiesību aktu tulkošanu

➤ Pārskata gadā atbilstoši ministriju pieprasījumiem centrs tulkoja starptautiskos līgumus, konvencijas, to grozījumus un paskaidrojošos ziņojumus, deklarācijas, Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumus, starptautiskos standartus, stratēģijas, rezolūcijas, Eiropas Padomes Ministru komitejas un Komisijas ieteikumus, Finanšu darījumu darba grupas rekomendācijas, Apvienoto Nāciju Organizācijas vispārējos komentārus. Tika tulkotas vadlīnijas, norādījumi un rokasgrāmatas, kuras izstrādājusi Eiropas Komisija, Starptautiskā jūrniecības organizācija, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija, Apvienoto Nāciju Organizācija un Eiropas Aviācijas drošības aģentūra. Tulkoti arī vairāki Pasaulē Antidopinga aģentūras, Starptautiskās Grāmatvežu federācijas, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas, Starptautiskās standartizācijas organizācijas, Starptautiskā akreditācijas foruma, Starptautiskās laboratoriju akreditācijas kooperācijas, Eiropas akreditācijas kooperācijas, Eirokontroles un Eiropas skolu izstrādātie starptautiskie standarti, vadlīnijas un tehniskie dokumenti, kā arī citi tiesību akti.

➤ Pārskata gadā lielākie starptautisko tiesību aktu tulkojumu pasūtītāji bija Satiksmes ministrija, Finanšu ministrija un Ārlietu ministrija. Centrs iztulkoja un nodeva Satiksmes ministrijai pieprasīto starptautisko tiesību aktu tulkojumus 1201,7 standartlapu apjomā, Finanšu ministrijai – 809,9 standartlapu apjomā un Ārlietu ministrijai – 631,1 standartlapu apjomā. Attiecībā uz Latvijas Republikas tiesību aktiem 2023. gadā visvairāk tulkoti Finanšu ministrijas, Iekšlietu ministrijas un Tieslietu ministrijas pārziņā esošie tiesību akti, proti, Finanšu ministrijas pārziņā esošie Latvijas Republikas tiesību akti iztulkoti 957,7 standartlapu apjomā, Iekšlietu ministrijas – 591,2 standartlapu apjomā un Tieslietu ministrijas – 421,2 standartlapu apjomā.

2.6. Papildinformācija par Latviešu valodas ekspertu komisijas darbu

➤ 2023. gadā notikušas 10 Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas (LVEK) sēdes. Svarīgākie lēmumi:

- citvalodu vārdu atbilstes latviešu valodā: ukraiņu *голодомор* – latv. **holodomors**;
- valodu nosaukumu atbilstes latviešu valodā: **nko valoda**, **temezihtu valoda** un **blissimbolika**;
- ASV un Austrālijas vietvārdu (pilsētu un štatu nosaukumu) atveides varianti latviešu valodā:

Annarbora	Mančestra
Bredforda	Mineapole
Brisbena	Oklenda
Klīvlenda	Pērta
Kolorādospringsa	Portlenda
Demoina	Kvīnslenda
Grandrepidsa	Sagino
Halifeksa/Helifeksa	Sandjego
Ilinoisa	Sentpītersberga
Aiova	Tasmānija
Indianapole	Vulongonga/Vuljunga
Madisona	

- Krievijas pilsētas Kaļiņingradas turpmāk lietojamais nosaukums latviešu valodā: Karaļauči vai Kēnigsberga;
- ģeogrāfijas termina “Kaļiņingradas līcis” turpmāk lietojamā forma: Kēnigsbergas līcis;
- termini psiholoģiskā terora paveidu apzīmēšanai: mobings, bulings un bosings;
- izglītības jomas termini: izglītības guvējs (ne izglītojamais).

➤ LVEK Vietvārdu apakškomisijā 2023. gadā turpināta Latvijas ģeogrāfisko nosaukumu tabulu izskatīšana, noskaidrojot un precizējot dabas objektu nosaukumu pareizrakstību visos novados, lai ieteiktu pēc iespējas pareizākas, attiecīgā kultūrvēsturiskā novada tradīcijai un vietējam valodas lietojumam atbilstošas oficiālo vietvārdu un oficiālo paralēlnosaukumu formas. Gatavoti atzinumu projekti pašvaldību domēm vai to būvvaldēm par ielu nosaukumu piešķiršanu un maiņu pilsētās un novados, par nekustamo īpašumu nosaukumiem novados un par citu adresācijas objektu nosaukumiem. Personām un institūcijām sniegti 902 atzinumi par oficiālo vietvārdu priekšlikumiem un adresu noteikšanu, kā arī 10 rakstiskas un 30 mutiskas konsultācijas, kopā par 2780 vietvārdiem. Visvairāk atzinumu sniegts Dienvidkurzemes novada pašvaldībai un Būvvaldei (283), Siguldas novada pašvaldībai (128) un Saldus novada pašvaldībai (65).

➤ LVEK Latgaliešu rakstu valodas apakškomisijā tiek turpināts darbs pie valstu un iedzīvotāju nosaukumu izskatīšanas, daļa no tiem apstiprināti. Iesākts darbs pie Latvijas pilsētu un apdzīvoto vietu (to, kas nav Latgalē) nosaukumiem latgaliski, kā arī vairākkārt precizēts un papildināts Latgales apdzīvoto vietu nosaukumu saraksts pēc VSIA “Latvijas Valsts ceļi” lūguma, ņemot vērā to, ka tiek uzstādītas ceļa zīmes latgaliski. Sadarbībā ar apakškomisiju sniegtas konsultācijas par terminiem, nosaukumiem un pareizrakstību latgaliešu kultūras kustībai “Volūda”, Latvijas nacionālās enciklopēdijas komandai, Skrindu ģimenes muzejam, Rēzeknes tūrisma informācijas centram u. c. iestādēm un organizācijām.

2.7. Būtiskākie pakalpojumi

➤ Konsultāciju sniegšana fiziskām un juridiskām personām jautājumos par valsts valodas lietošanas jomu reglamentējošo normatīvo aktu piemērošanu. Pārskata periodā sniegtas **1104 konsultācijas, t. sk. sabiedrisko palīgu sniegtās konsultācijas** par valsts valodas lietojumu publiskajā informācijā.

➤ Lai nodrošinātu dokumentu **tulkojumu pieejamību sabiedrībai**, visi jaunākie tulkojumi katru mēnesi tiek publicēti centra tulkojumu katalogā, kas pieejams centra vietnē. Vienlaikus Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumi ar “Latvijas Vēstneša” starpniecību tiek publicēti arī tiesību aktu portālā Likumi.lv.

➤ Konsultāciju sniegšana Eiropas Savienības iestādēm, valsts pārvaldes iestādēm, privātpersonām un juridiskām personām, t. sk. par latgaliešu rakstu valodas normām un pareizrakstību. Pārskata periodā sniegtas **402 konsultācijas par 1152 valodas vienībām**.

➤ Institūciju sadarbības nodrošināšana Latvijas vietvārdu statusa noteikšanā. Institūcijām sniegti **884 atzinumi** par oficiālo vietvārdu priekšlikumiem.

➤ Pēc valsts pārvaldes iestāžu pieprasījuma – atzinumu sniegšana par tulkojumu valodas un terminoloģijas kvalitāti – pārskata periodā izvērtēts **1 kļūdu labojumu priekšlikums (corrigendum)** attiecībā uz publikotajiem Eiropas Savienības tiesību aktiem.

➤ Lai iepazīstinātu skolēnus un studentus ar centra darbību, Terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas departaments un Valodas kontroles departaments Ēnu dienā uzņēma piecus skolēnus, kuri ēnoja centra terminoļi, literāro redaktori, tulkotāju un juriskonsultu, un Terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas departamentā tika nodarbināta viena praktikante.

➤ 2023. gadā uz trauksmes cēlēju e-pastu tika saņemti **13 ziņojumi (iesniegumi)**, no kuriem par trauksmes cēlēju ziņojumiem tika atzīti četri. Trauksmes cēļi ziņojumus bija iesnieguši, izmantojot tiešsaistes formu trauksmescelejs.lv (2), e-adresi (1) un papīra formā (1). Četri iesniedzēji izmantoja tiešsaistes ziņojuma formu trauksmescelejs.lv un iesniedza sūdzības par iespējamiem Valsts valodas likuma pārkāpumiem, taču tie neatbilda Trauksmes celšanas likuma normām.

2.8. Būtiskākie uzlabojumi pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā

Centrs ir veicis uzlabojumus pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā. Visi centra pakalpojumi sabiedrībai ir ērti pieejami elektroniski, kā arī ir izstrādāta un centra tīmekļvietnē ieviesta ziņojuma vai konsultācijas pieprasījuma tiešsaistes forma.

Jebkuram sabiedrības loceklim ir nodrošināta iespēja saņemt konsultācijas par Valsts valodas likuma piemērošanu papildus iestādes sniegtajām konsultācijām, sazinoties ar sabiedriskajiem palīgiem visā Latvijā. Sabiedriskie palīgi sniedz konsultācijas iedzīvotājiem klātienē savā darba reģionā, bet telefoniski vai e-pasta veidā – ikvienam Latvijā iedzīvotājam.

2.9. Pārskats par centra vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai

- Lai uzturētu iekšējās kontroles sistēmu, t. sk. apzinātu, novērtētu un kontrolētu iespējamus riskus centra darbībā, centrs atbilstoši Ministru kabineta noteikumos¹² noteiktajam ir novērtējis iespējamus riskus un veicis pasākumus risku mazināšanai.
- Lai novērtētu sadarbību tulkošanas un tulkojumu saskaņošanas procesā, informācijas apmaiņu, tulkojumu un terminoloģijas kvalitāti, iekļaušanos termiņos u. c. ministrijām nozīmīgus aspektus, tika veikta Terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas departamenta klientu aptauja. Aptaujas anketas aizpildīja Ārlietu ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Finanšu ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Kultūras ministrijas, Labklājības ministrijas, Satiksmes ministrijas, Tieslietu ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Zemkopības ministrijas pārstāvji, kā arī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas pārstāvji. Sadarbību minētās iestādes kopumā vērtē kā labu un ļoti labu. Tulkojumi un terminoloģija kopumā ir labā kvalitātē, tulkojumi lielākoties veikti noteiktajos termiņos. Vairākas ministrijas īpaši atzīmē centra pretimnākšanu un operatīvātāti darbā ar steidzami tulkojamiem dokumentiem, kuru pārskata gada otrajā pusē bija izteikti vairāk, nekā ierasts. Tulkojumu saskaņošanas process, lai gan reizēm iekavējas, norit konstruktīvi. Centra darbinieki tiek vērtēti kā atsaucīgi, elastīgi un orientēti uz iespējami labākā rezultāta sasniegšanu.

¹² Ministru kabineta 08.05.2012. noteikumi Nr. 326 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmu tiešās pārvaldes iestādēs".

- Tiek regulāri atjaunota datorizētās tulkošanas programmatūra “SDL Trados” un serveris “SDL Groupshare”, tādējādi nodrošinot centra iekšējo tulkošanas un terminoloģijas resursu stabilitāti un pieejamību pakalpojumu sniedzējiem un centra darbiniekiem.

2.10. Sabiedrisko palīgu darba izpilde

2023. gadā centrā darbojās 15 sabiedriskie palīgi (Rīgā – 5; Jūrmalā – 2; Augšdaugavas novadā – 1; Daugavpilī – 1; Aizkraukles novadā – 1; Jēkabpilī, Aizkrauklē – 1; Smiltenes novadā – 1; Ventspilī – 1; Talsu novadā – 1; Ogrē – 1). Sabiedriskie palīgi snieguši 223 konsultācijas, konsultāciju ilgums – 79 stundas). 82 konsultācijas (37 %) sniegtas pa tālruni; 71 konsultācija (32 %) elektroniski; 70 konsultācijas (30 %) personīgi, klātienē.

Konstatējot neatbilstības Valsts valodas likuma prasībām, aptuveni 78 % gadījumu sabiedriskie palīgi snieguši konsultācijas pēc savas iniciatīvas, bet iedzīvotāji vērsušies pēc konsultācijas 22 % gadījumu. Konsultācijas sniegtas galvenokārt par Valsts valodas likuma 23. panta pirmo daļu, proti, par gramatiskajām kļūdām (92 % konsultāciju).

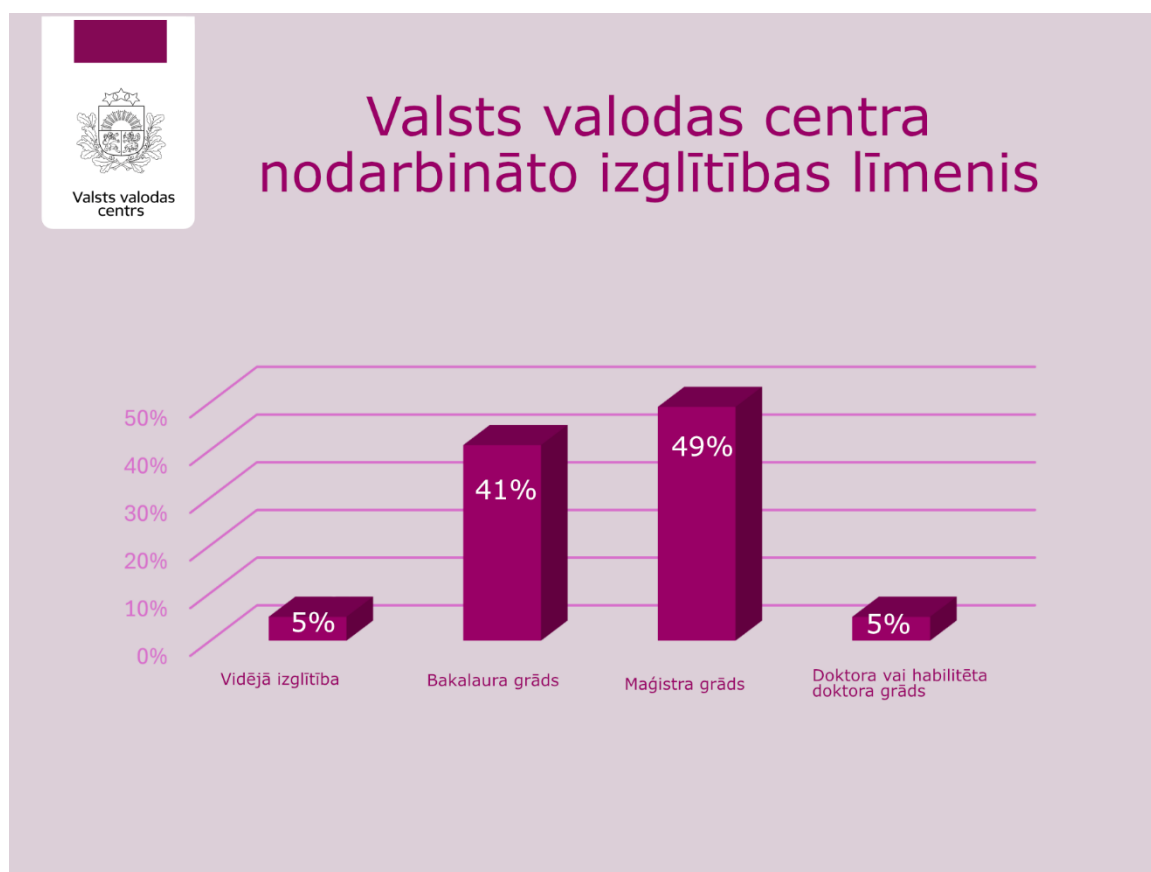
Sabiedriskie palīgi ne tikai konsultējuši, bet arī popularizējuši sabiedrisko palīgu institūtu, sniedzot interviju Latvijas Radio Latgales studijas žurnālistei Madarai Bērtiņai par valsts valodas situāciju Daugavpilī un centra sabiedriskajiem palīgiem, kā arī sniedzot viedokli reģionālajam izdevumam “Ziemeļlatvija” par informācijas daudzveidību valsts valodā un latviešu valodas vēsturisko attīstību Abrenē. Sabiedriskie palīgi pārbaudījuši latviešu valodas normu ievērošanu izglītības iestāžu sociālajos kontos, kā arī norādījuši uz kļūdām tīmekļvietnēs, regulāri labojuši cenu zīmju nepilnības un nepareizus uzrakstus. Sabiedriskie palīgi aktīvi līdzdarbojušies centra rīkotajās akcijās, piesakot dalībniekus akcijai “Latviešu valodai draudzīga vide” un “Latviešu mediju valodas balva”. Nereti sabiedriskie palīgi saskaras ar nesapratni un vienaldzību, savukārt gandarījumu sabiedriskajiem palīgiem sniedz konsultāciju rezultātā novērstie pārkāpumi.

Sabiedrisko palīgu sadalījums pa reģioniem:

Reģions	Sabiedriskais palīgs
Rīga (5)	Maruta Auziņa
	Inese Kalnupe
	Tīna Koha-Rasa
	Iveta Romančuka
	Pauls Ančs
Jūrmala (2)	Daņila Mihejevs
	Alise Landsberga
Augšdaugavas novads	Iveta Zemlicka-Ruhmane
Daugavpils	Jana Butāne-Zarjuta
Aizkraukles novads	Ruta Jankovska
Jēkabpils, Aizkraukle	Maija Vegnere
Smiltenes novads	Margita Krišjāne
Ventspils	Dace Fridenberga-Samete
Talsu novads	Aija Lorence
Ogre	Sintija Gruze

3. PERSONĀLS

- Viens no galvenajiem personālvadības mērķiem ir ilgtermiņā piesaistīt kompetentus speciālistus, nodrošinot centram uzticēto funkciju izpildi. 2023. gadā centrā personāla mainība samazinājās, salīdzinot ar 2022. gadu (personāla mainība 2023. gadā bija 9 %, 2022. gadā – 16 %).
- Centrā ir 43 amata vietas, no kurām 15 ir darbinieku un 28 – ierēdņu amata vietas.
- 2023. gada 31. decembrī no centrā nodarbinātajiem 81 % bija sievietes un 19 % vīrieši. Nodarbināto vidējais vecums bija 42 gadi.
- 5 % no visiem centrā nodarbinātajiem ir ieguvuši doktora vai habilitēta doktora grādu, 49 % – maģistra grādu, 41 % – bakalaura grādu, 5 % – vidējo izglītību.

➤ Centrā regulāri tiek organizēti personāla kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi. Ierēdņi un darbinieki atbilstoši saviem amata pienākumiem pilnveido dažādas kompetences, apmeklējot mācību kursus, lekcijas, seminārus (lielākā daļa mācību notiek tiešsaistē):

- pilnveidotas zināšanas par darbu digitālajā vidē semināros un konferencēs “Citāda drošība 2023”, “Digitālā ēra 2023”, “Kiberšahs 2023” un “Iepazīsti tehnoloģijas”;
- apgūti e-mācību kursi “Iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas izveide institūcijā (pamatkurss, padziļināts kurss, kurss vadītājiem)”, “Misija un vērtības valsts pārvaldē”,

- “Interesu konflikta novēršana (padziļināts kurss)” un “Pamatlīmeņa e-apmācību modulis publiskā iepirkuma veicējiem”;
- attīstītas vadības prasmes mācību pasākumos “Praktiskā personāla vadība vadītājiem”, “Supervīzija jaunajiem vadītājiem”, “Vadītāja nākotnes izaicinājumi” un konferencē “Lemtspēja”;
 - uzzinātas personālvadības aktualitātes semināros “Darbinieku mainības aprēķināšana”, “Senāta atziņas par darba attiecību izbeigšanu 2022./2023. gada spriedumos” un “Digitalizācija personālā vadībā un ikdienas dzīvē”;
 - papildinātas zināšanas par lietvedības un arhīva procesiem semināros “Elektronisko dokumentu pārvaldība: izstrādāšana, noformēšana, aprīte, saglabāšana un pieejamība (t.sk. papīra dokumentu pārvēršana elektroniskā formā)” un “2023. gada aktualitātes: elektronisko dokumentu glabāšana, arhivēšana, iznīcināšana”;
 - papildinātas zināšanas par personas datu aizsardzību semināros “Eiropas digitālā stratēģija un personas datu aizsardzība” un “Personas datu aizsardzības prasības valsts institūcijās”;
 - pilnveidotas zināšanas par trauksmes celšanu semināros “Trauksmes celšanas likums un tā piemērošanas problemātika”, “Kas jāzina trauksmes cēlējam – likuma piemērošanas problemātika” un “Rokasgrāmata trauksmes cēlējam”;
 - papildinātas zināšanas par komunikāciju semināros “Izcila pasākuma radīšana – no idejas līdz realizācijai” un “Komunikācija sociālajos tīklos: riski un iespējas”;
 - uzzinātas aktualitātes par grāmatvedību un nodokļiem semināros “Aktualitātes grāmatvedības uzskaitē un gada pārskata sagatavošanā”, “Nodokļu revolūcija: izmaiņas nodokļu piemērošanā un administrēšanā”, “Institucionālo sektoru uzskaitē”, “Visma Festivāls – ar jaunām zināšanām un iedvesmojošiem pieredzes stāstiem no nozares”;
 - veicināta nodarbināto labbūtība mācību pasākumos “Izdegšana darbā”, “Preventīvi soļi izdegšanas profilaksei” un “Kritiskā domāšana un informācijas analīze”;
 - pilnveidotas svešvalodu prasmes franču valodasursos un profesionālās angļu valodas mācībās publiskās pārvaldes darbiniekiem;
 - apgūti mācību kursi “Demokrātijas akadēmija”, “Eiropas Savienības un Baltijas reģiona drošība” un “Disciplinārā uzraudzība un disciplinārlietu izmeklēšana”.

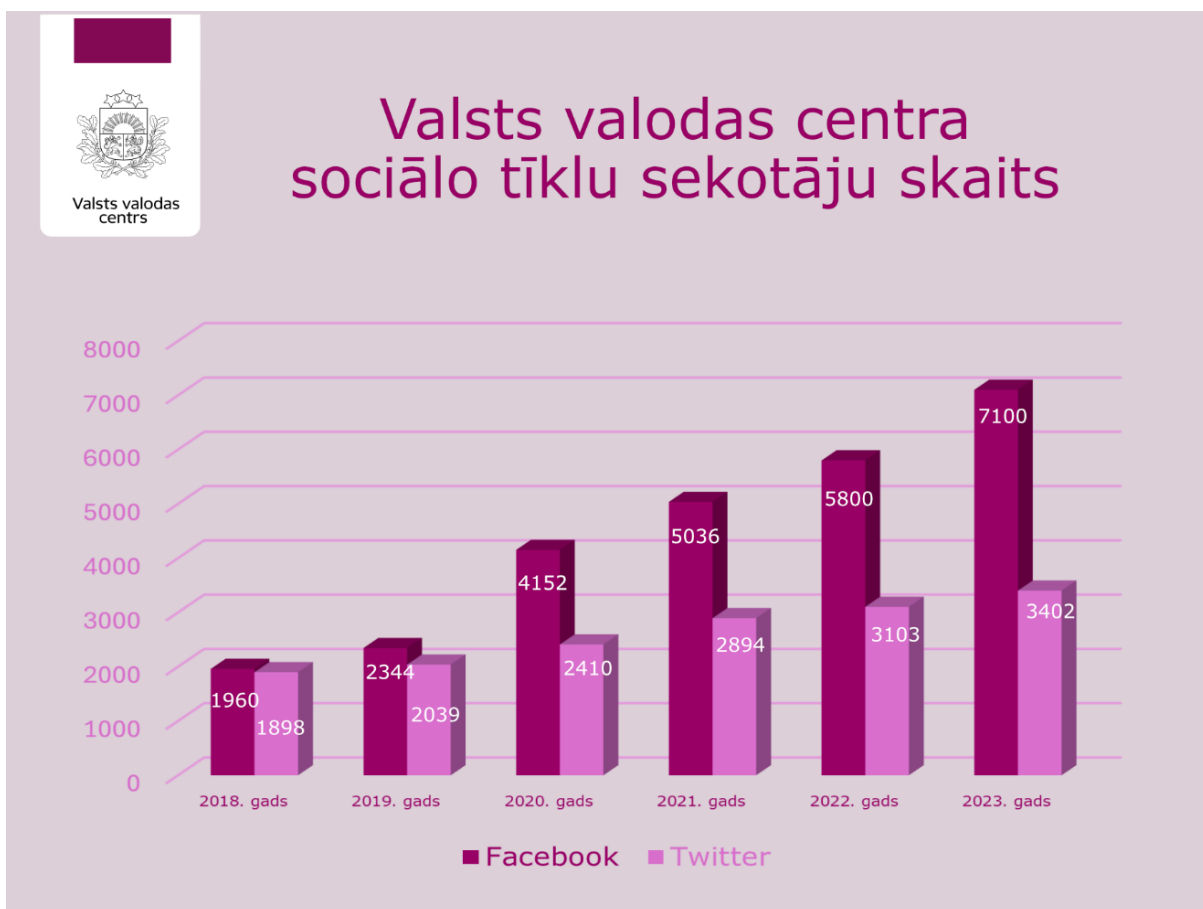
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Centrs turpina aktīvi komunicēt ar sabiedrību, sniedzot gan intervijas, gan rakstiskus paziņojumus medijiem. 2023. gadā sniegtas 70 intervijas, kurās Valodas kontroles departamenta un Terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas departamenta nodarbinātie snieguši skaidrojumus par aktualitātēm valsts valodas un terminoloģijas jautājumos. Centra pārstāvji sniedz komentārus par valsts valodas jautājumiem ne tikai Latvijas sabiedriskajiem medijiem, bet arī nacionālajai informācijas aģentūrai LETA, telekanāliem ReTV, TV24, 360TV un TV3, interneta ziņu portāliem DELFI, TVNET, kā arī reģionālajiem medijiem.

2023. gadā centra tīmekļvietnē publicētas 14 ziņas par centra rīkotajiem pasākumiem un 10 ziņas par citiem ar valodu saistītiem jautājumiem.

Kopumā centra tīmekļvietni gada laikā sabiedrība apmeklēja 64 093 reizes, no tām 42 126 skatījumi ir reģistrēti kā pirmreizēji (mērījumi veikti ar rīku "Google Analytics"). Tīmekļvietnes sadaļa "Tulkojumu katalogs" apmeklēta 7865 reizes (5741 unikālie apmeklējumi). Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumu katalogs apmeklēts 3859 reizes (2833 unikālie apmeklējumi), starptautisko tiesību aktu tulkojumu katalogs apmeklēts 4006 reizes (2908 unikālie apmeklējumi).

Pārskata periodā centrs turpināja komunikāciju ar sabiedrību sociālajos tīklos ("facebook.com", "twitter.com"). 2023. gada beigās centra lapai "facebook.com" bija 7100 sekotāju, bet "twitter.com" – 3402 sekotāji. Pēdējos gados sabiedrības interese par centra darbību un pieņemtajiem lēmumiem arvien pieaug, par ko liecina arī stabils sociālo tīklu sekotāju skaita pieaugums.

2023. gadā tika turpinātas publikāciju kampaņas “Nedēļas termins” un “Nedēļas skaidrojums”. Pavisam 2023. gadā tika publicēti 30 “Nedēļas termini” un 38 “Nedēļas skaidrojumi”.

Arvien vairāk sabiedrības pārstāvju izvēlas sazināties ar centru, izmantojot “twitter.com” vai “facebook.com”, lai ziņotu par pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā, kā arī uzdotu jautājumus par tulkošanu un terminoloģiju. 2023. gadā sociālajos tīklos saņemtas un izskatītas 139 sūdzības par iespējamiem Valsts valodas likuma pārkāpumiem, kas norāda, ka sabiedrības pārstāvji izmanto sociālos tīklus kā vienu no līdzekļiem saziņai ar centru.

Pārskata periodā līdztekus iestādes sniegtajām konsultācijām par valsts valodas lietojumu konsultācijas sniedza arī sabiedriskie palīgi visā Latvijā, tādējādi sabiedrībai tiek nodrošinātas plašākas iespējas sazināties ar centru. Lai nodrošinātu sabiedrības līdzdalību centra darbībā, jebkura persona, kura ir sasniegusi 21 gada vecumu, kurai ir augstākā izglītība un kurai latviešu valoda ir dzimtā valoda vai valsts valodas zināšanas ir augstākā līmeņa 2. pakāpē (C2), var pieteikties par sabiedrisko palīgu un pēc pārbaudījuma nokārtošanas un mācībām konsultēt personas par valsts valodas lietojumu publiskajā vidē.

Lai sekmētu skolēnu radošās domāšanas attīstību, skaidrotu, kas ir termini, un iepazīstinātu ar Latvijas Nacionālo terminoloģijas portālu termini.gov.lv, 2023. gadā centrs pirmo reizi rīkoja akciju jaunāko klašu skolēniem “Uzzīmē terminu”. Akcijā piedalījās 92 skolēni no visas Latvijas.

2023. gadā centrs jau kā ikgadējo tradīciju organizēja divas akcijas, kā rezultātā sabiedrība tiek informēta gan par latviešu valodai draudzīgiem uzņēmumiem, gan arī par medijiem, kuri var lepoties ar izcilu latviešu valodas kvalitāti.

LATVIEŠU
VALODAS
KVALITĀTE
PERIODISKAJĀ
PRESĒ

LATVIEŠU
VALODAI
DRAUDZĪGA
VIDE

Viena no akcijām ir “**Latviešu valodas kvalitāte periodiskajā presē**”, par kuras laureātiem 2023. gadā akcijas komisija izvirzīja laureātus šādās kategorijās:

Specializētie izdevumi

“**Būvinženieris**”

Reģionālie laikraksti

“**Kurzemnieks**”

Savukārt veicināšanas balvas saņēma četri: nacionālais laikraksts “Latvijas Avīze”, latgaliešu kultūras ziņu portāls “Lakuga” (www.lakuga.lv), žurnāls “Mājas Viesis” un žurnāls “Zvaigžnotā Debess”.

2023. gadā sadarbībā ar Nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomi līdzšinējā akcija “Latviešu valodas kvalitāte periodiskajā presē” pārtapa par akciju “**Latvijas mediju valodas balva**”. Akcija tika izsludināta 2023. gada 15. oktobrī, Valsts valodas dienā. Jaunā akcija var lepoties ar plašāku mērogu: tās ietvaros izvērtē valodas kvalitāti ne tikai periodiskās preses izdevumos un interneta ziņu portālos, bet arī radio, TV un audiovizuālo pakalpojumu pēc pieprasījuma raidījumu vadītāju lietotās valodas kvalitāti, un apbalvo labākos no tiem.

Akcijas “**Latviešu valodai draudzīga vide**” mērķis ir apzināt, izvērtēt un apbalvot uzņēmumus, kuri visprecīzāk ievēro Valsts valodas likuma un citu normatīvo aktu prasības valsts valodas lietošanas jomā. 2023. gadā akcijai “Latviešu valodai draudzīga vide” tika pieteikti 23 dalībnieki. Akcijai varēja pieteikt visdažādāko nozaru vietējos uzņēmumus (tirdzniecības vietas, restorānus, kafejnīcas, ražotājus, amatniekus u. c.), kas pēc tam tika izvērtēti un apbalvoti trīs nominācijās – “preču ražotāji”, “pakalpojumu sniedzēji” un “tirdzniecības vietas”. Akcijā centrs apbalvo ne tikai pakalpojumu sniedzējus un tirdzniecības vietas, bet arī preču ražotājus, kas spēlē nozīmīgu lomu latviešu valodai draudzīgas vides veidošanā. Akcijas ietvaros centra mērķis ir īpaši izcelt tos uzņēmumus, kuri savām precēm pastāvīgi nodrošina nevainojamu marķējumu latviešu valodā un veiksmīgi atrod līdzsvaru starp eksporta kāpināšanu un vietējo klientu vajadzību cienīšanu. Par akcijas laureātiem tika atzīti un svinīgā pasākumā 2023. gada 23. novembrī godināti 10 uzņēmumi.

Akcijas “Latviešu valodai draudzīga vide 2023” laureāti:

Preču ražotāji:

Zemnieku saimniecība “Kotiņi”
“Organic Products”
“Madonas Karameles”
SIA “Siera ražotne”

Tirdzniecības vietas:

“Rožkalnu maizes” veikals
Veikals “Labumu bode”

Pakalpojumu sniedzēji:

Bērnu pieskatīšanas centrs “Lavandu namiņš”
Kafejnīca “Mieriņš”
Kafejnīca-bārs “Kazbārs”
Picērija “Astotais rajons”

5. PAPILDINFORMĀCIJA PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU

5.1. Centra direktora Māra Baltiņa zinātniskā darbība

Referāti zinātniskajās konferencēs

- Daugavpils Universitātes XXXIII humanitārajos lasījumos 2023. gada 26. janvārī “Terminrade latviešu valodā un ISO 704 kritēriji”
- Akadēmiķa Jāņa Endzelīna 150. dzimšanas dienas atceres starptautiskā zinātniskā konferences plenārsēdē 2023. gada 22. februārī “Profesora Jāņa Endzelīnas terminoloģiskais mantojums un tā apzināšanas iespējas”
- Latvijas Universitātes 81. starptautiskās zinātniskās konferences sekcijā par godu LU Satversmes apstiprināšanas simtgadei 2023. gada 28. martā “Latvijas Universitātes Satversmes tapšana un ieviešanas gaita (1919-1924)”
- Eiropas Migrācijas sadarbības tīmekļa (*European Migration Network*) konferencē Tbilisi (Gruzijā) 2023. gada 7. jūnijā “Harmonization as the keystone of terminology work” [Harmonizācija kā terminoloģijas darba stūrakmens]
- Rīgas Tehniskās universitātes 63. starptautiskajā zinātniskajā konferencē 2023. gada 10. oktobrī “Tehnisko zinātņu terminoloģijas veidošanās latviešu valodā no 1919. līdz 1944. gadam. Izpētes problēmas”
- Liepājas Universitātes konferencē “Vārds un tā pētīšanas aspekti” 2023. gada 23. novembrī “Būtiskākais latviešu terminoloģijas attīstībā 20. gadsimta pirmajā pusē: fakti un personības”
- Izglītības un zinātnes ministrijas seminārā “Valsts valodas politika” 2023. gada 13. decembrī “Valsts valodas centra darbs: paveiktais un vēl paveicamais”

Publikācijas

- “Latviešu Avīzes” un terminoloģijas attīstība līdz 19. gadsimta vidum. Grām.: *Latvijas Nacionālās bibliotēkas zinātniskie raksti. 11. (XXXI). Latviešu kultūra rokrakstos un laikrakstos*. Rīga: Latvijas Nacionālā bibliotēka, 2023. 250.-265. lpp.
- Valodas jautājumu politizācija un Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas pirmie darba gadi ideoloģiska spiediena apstākļos / *Linguistica Lettica*, 2023., Nr. 31., I daļa, 48.-75. lpp.
- Latviešu tehniskās inteligences veikums terminoloģijas jomā līdz Latvijas Republikas izveidei // *Inženierzinātņu un augstskolu vēsture*, 2023., Nr. 7., 8.-28. lpp
- Contribution of Latvian technical intelligentsia to development of terminology until the establishment of the Republic of Latvia / *History of Engineering Sciences and Institutions of Higher Education*, 2023., Nr. 7., p. 10-29
- Dzīve valodai, valodā un ar valodu. Grām.: *Valodas upē. Veltījums profesores Inas Druvietes 65 gadu jubilejā*. Rīga: LU Lībiešu institūts, 2023. 5.-18. lpp.
- Profesora Jāņa Endzelīna terminoloģiskais mantojums un tā apzināšanas problēmas. Grām.: *Endzelīns. Valoda. Laiks. Akadēmiķa Jāņa Endzelīna 150. dzimšanas dienas atceri veltīta starptautiska zinātniska konference. Tēzes* Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2023. 11.-13. lpp.
- Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas darbība (2021–2022). Grām.: *Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi*. 2023. Nr. 18. 166.–169. lpp. (M. Baltiņš, A. Vucāne)

Dalība zinātnisku izdevumu redakcijas kolēģijās

Bijis redkolēģijas loceklis Liepājas Universitātes zinātnisko rakstu krājuma “Vārds un tā pētīšanas aspekti” 26. sējumam.

5.2. Centra galvenā lingvista Agra Timuškas zinātniskā darbība

Sagatavots publicēšanai vārdnīcas sējums

Bušmane, Brigita. Nīcas izloksnes vārdnīca. P. Atb. red. Agris Timuška. Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2023, XXXII + 378 lpp. Elektronisks izdevums. https://lavi.lu.lv/publikacijas_2023/

Publicēts informatīvs raksts

Timuška, Agris. Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas lēmumi un ieteikumi. – *Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi*. Populārzinātnisku rakstu krājums, Nr. 18. Atb. red. I. Druvieta. Rīga: Latviešu valodas aģentūra, 2023, 161.–165. lpp.

Recenzēts manuskripts

Hansons A., Poļakova M. *Ukrainu īpašvārdu atveide latviešu valodā. Ieteikumi*. R.: Latviešu valodas aģentūra, 2023, 192 lpp.

6. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

2024. gadā centrs turpinās veikt uzdevumus saskaņā ar centra nolikumu. Lai centra darbību stratēģiski virzītu uz valsts valodas attīstības, uzraudzības pilnveidošanu un labas pārvaldības principu ievērošanu, papildus tiek plānoti šādi pasākumi:

- atzīmējot Latvijas divdesmitgadi Eiropas Savienībā, rīkot semināru ciklu “Latviešu valodas divdesmitgade Eiropas Savienībā” un seminārā paustās atziņas apkopot rakstu krājumā;
- informēt sabiedrību par līdzdarbības iespējām Valsts valodas likuma pārkāpumu novēršanā, veicinot sabiedrisko palīgu institūta atpazīstamību, organizēt ikgadējās akcijas “Latviešu valodai draudzīga vide” un “Latvijas mediju valodas balva”;
- turpināt sociālo tīklu kampaņas “Nedēļas skaidrojums” un “Nedēļas termins”;
- organizēt akciju skolēniem nolūkā iepazīstināt ar Latvijas Nacionālo terminoloģijas portālu termini.gov.lv;
- turpināt sabiedrībai sevišķi svarīgu tiesību aktu tulkošanu steidzamības kārtā;
- paplašināt sabiedrisko palīgu institūtu, nodrošinot atlasī, mācības un seminārus;
- nodrošināt LVEK darbību, lai sekmētu valsts valodas aizsardzību un attīstību;
- turpināt tehniski un organizatoriski atbalstīt LVEK Latgaliešu rakstu valodas apakškomisijas darbību un nodrošināt apakškomisijas izstrādāto rakstu valodas normu pieejamību sabiedrībai, publicējot tās centra tīmekļvietnē latgaliešu rakstu valodai īpaši veltītā sadaļā, kā arī efektīvāk skaidrot komisijās pieņemtās normas plašākai sabiedrībai;
- veikt mērķtiecīgas pārbaudes tīmekļvietnēs un objektos, par kuriem biežāk tiek saņemtas sūdzības attiecībā uz iespējamiem pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā;
- informēt sabiedrību par valodas lietojumu priekšvēlēšanu aģitācijā pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām;
- veikt centram deleģētajā Pasākumu plānā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai laikposmam no 2023. līdz 2025. gadam iekļautos svarīgāko Latvijas Republikas normatīvo aktu tulkojumus un to pastāvīgu atjaunināšanu atbilstoši normatīvo aktu grozījumiem;
- turpmāk ik gadu centra tīmekļvietnē un/vai atvērto datu portālā (<https://data.gov.lv/lv>) publicēt vismaz divas jaunas atvērto datu kopas un tās pastāvīgi uzturēt.